

inovativnost in kreativnost so pomembni elementi, na katerih je potrebno graditi gospodarski in družbeni razvoj. Digitalna preobrazba spreminja tako poslovne procese kot tudi način dela. Podobni trendi se dogajajo tako na slovenskem kot tudi na globalnem trgu dela.

Spremembe poslovnih modelov, ki jih prinašata 4. in 5. industrijska revolucija, prinašajo spremenjen način dela, zato se mora trg dela prilagoditi in omogočiti različne oblike dela. Digitalizacija bo zahtevala nove ideje, nove podatke in nove poslovne modele. Do leta 2027 naj bi bilo več kot dve tretjini delovnih mest nerutinskih, miselno delo visoko usposobljene delovne sile pa bo v porastu. Temu primerno se bodo spremenile tudi kompetence, ki bodo potrebne za zasedanje delovnih mest prihodnosti, ki v veliko podjetjih – predvsem mladih – že postajajo aktualna.

Kakšni so cilji in vsebine takšnega usposabljanja?

Cilj usposabljanja je okrepitev udeležencevih spretnosti sodobnega poučevanja dijakov in njihovega napredovanja v prečnih veščinah ter krepitev poklicne kompetentnosti strokovnega delavca v srednji šoli, njegov osebni razvoj in intenzivnejše delovanje v sodobni družbi.

Vsebina usposabljanja temelji na nadgradnji znanj in spretnosti kolegialnega hospitiranja in formativnega spremljanja, pomoči šolskemu osebju na glasovnem in psiho-fizičnem področju; posvečamo se zdravim

obrokom šolske mladine, kompetentnemu načrtovanju in sodelovalnim pristopom; poleg tega so tu še prepletanje pozitivne psihologije in čuječnosti in prepoznavanje pomena osebne avtoritete v odnosu med pedagogom in dijakom.

Udeleženci usposabljanj sledijo uresničevanju ciljev usposabljanja na interaktivnih predavanjih, delavnicah, predstavitev praktičnih primerov in s samostojnim raziskovanjem kot tudi z izvajanjem aktivnosti pri delu z dijaki, domačimi pripravami in analizami ter refleksijami.

Kakovostno načrtovan in vsebinsko zaokrožen program sledi namenu nadgradnje znanj in spretnosti zaposlenih, ki se ukvarjajo s srednješolsko mladino, ki v šoli potrebuje mentorja in zanimivega moderatorja.

Kaj pa izven naše šole?

Na Srednji šoli Veno Pilon Ajdovščina smo izvedli v 2018 in 2019 tudi usposabljanje za zaposlene v vrtcih. Program je plod evalvacijskega ukrepa po uspešno izvedenem usposabljanju za zaposlene v prvem letu vključitve v MUNERA 3 izobraževanja. S svežimi vsebinami poglobljamo že usvojena znanja in spretnosti. Program izvajajo kompetentni izobraževalci učiteljev in vzgojiteljev.

Zastavili smo si cilj, da z izvajanjem vsebin iz programa okrepimo udeležencevo poklicno kompetentnost, osebni razvoj in intenzivnejše delovanje v sodobni družbi.

Vsebinski poudarek usposabljanja je na razvijanju aktivnostih predšolskih otrok v igralnih kotičkih. Temelji na poglobitvah glasbenega in plesnega poustvarjanja z otroki, na likovno ilustrativnem ustvarjanju ter na spodbujanju čustvenega doživljanja literarnega besedila in zanimanja za branje z interpretativnim branjem.

Z udeleženci smo izpeljali interaktivna predavanja, delavnice, jim omogočili samostojna raziskovanja in implementacijo zasnovanih aktivnosti pri delu z otroki v vrtcu, z domačimi pripravami, analizami in refleksijami.

Usposabljanje je namenjeno širjenju in poglobljanju strokovnih znanj, generičnih znanj in spretnostim sodobnega vzgojitelja predšolskih otrok. Poudarek je na pridobivanju kompetenc prihodnosti. Program usposabljanja bo smiselno zaokrožil več tematskih sklopov v skupno nadgradnjo spretnosti, ki so potrebne za sodoben pristop pri delu.

Tako na Srednji šoli Veno Pilon Ajdovščina kot tudi med vzgojiteljicami v vrtcih je čutiti svežino pri izobraževalnih in vzgojnih pristopih, ki so jih kot udeleženci pridobili na usposabljanjih MUNERA 3.

Karmen Lemut

Bivša pilonovka Kaja Pečnik nam pomaga odkrivati neznano

Kaja Pečnik, bivša pilonovka, nas je spomladi na šoli obiskala v okviru usposabljanja za strokovne delavce Munera3. Danes sicer živi in ustvarja v Londonu kot igralka in trenerka za osebno rast, za nas pa je pripravila malce drugačno usposabljanje, kjer je predstavila svoj program Body Awareness in nas naučila, kako se najučinkovitejše pripraviti na delo in se po njem najhitrejše regenerirati, da lahko nadaljujemo svoj dan (skoraj) brez skrbi.

Kaja, tudi sama pilonovka, kakšni so tvoji spomini na Srednjo šolo Veno Pilon Ajdovščina?

Z eno besedo bi lahko rekla, da so zelo lepi. Šola je vedno bila prostor, kamor sem rada zahajala. Morda zato, ker sem se vedno rada učila in imela zelo lep in pristen odnos s profesorji, ki me niso učili samo snovi, ampak kdaj dali tudi nasvete, ki sem jih potrebovala za življenje. Mislim, da sta to bili predvsem prof. Škvarč in prof. Koren (danes Kete, op. ur.). Tam so se začeli zametki za vse, kar danes počnem. Če me spomini nesejo kdaj nazaj, so prav gotovo tudi osebne narave, spominjam se, kaj sem doživela kot dijakinja, koliko sem se naučila glede medsebojnih odnosov in postavljanja meja ter koliko sem imela časa in se pravzaprav imela fajn. Ko si dijak, ti nič ni fajn in te nihče ne razume (smeh).

Kam te je pot nesla po končanem šolanju? Zakaj si se nazadnje odločila ostati prav v Londonu? Predstavljam si, da pot ni bila enostavna ...

Po srednji šoli sem končala dve univerzi, eno v Sloveniji na Filozofski fakulteti, kjer sem diplomirala iz francoščine in sociologije, drugo v Exeterju v Angliji, kjer sem diplomirala iz dramske igre. Slednja je bila tudi razlog, da sem se preselila v tujino. Premik iz Exeterja v London je bil povsem naraven, saj to mesto omogoča veliko možnosti zaposlitve in mi ponuja raznolik in pester način življenja, ki ga zdaj z veseljem živim. Začetek seveda ni bil enostaven, ampak do tja, kamor je vredno priti, ne vodi nobena bližnjica. Samo trdo delo. To pa ne pomeni, da se ne smeš imeti lepo. Če samo delaš in zato pozabiš živeti, v tem ne vidim smisla.

V veliko pomoč mi je bila podpora družine in prijateljev, a predvsem trmasto prepričanje in verovanje vase, da mi bo uspelo. Ko si sam, kar na začetku v tujini prav gotovo si, si primoran, da sebi postaneš najboljši prijatelj, si začneš zaupati, sam reševati probleme na poti in če sta volja in vztrajanje dovolj močna, ti potem tudi uspe.

Glede na to, da imaš izobrazbo z dveh različnih področij, na katerem zdaj gradiš kariero v Londonu?

Zanimivo je, da sta povezani med seboj bolj, kot se zdi. Veliko časa sem potrebovala, da sem našla popolno ravnovesje med enim in drugim. Rada učim in rada igram. Brez enega ali drugega nisem srečna. Zato sem izbrala oboje. Trenutno torej delam kot igralka, hkrati pa imam svoje podjetje z imenom Body Awareness, ki se ukvarja z usposabljanjem zaposlenih v podjetjih in šolah na področju osebne rasti. Obe karieri delam z veliko strastjo in navdušenjem, verjetno pa slednji trenutno posvečam več pozornosti, saj je povpraševanje ogromno.

Veliko je govora o osebni rasti, tudi na naši šoli. Veliko ljudi se v ta namen poslužuje športa, joge in meditacije. Mi lahko poveš malo več o tem, kaj Body Awareness pravzaprav je, od kod ideja?

Body Awareness sem zasnovala iz opažanja, da sem v preteklosti bila ujeta v vzorce, za njih pa nisem vedela ne vzroka in ne, kako jih popraviti. S poglobljenim opažanjem in delom sem dobila orodja, kako priti do rešitev s pravimi vprašanji, in vesela sem, ko lahko znanje zdaj predajam drugim. Ker vsi vemo, kaj je dobro za nas. Kdaj smo ujeti samo v implementaciji znanja, ki ga imamo.

Program odgovarja na vprašanja, kaj in zakaj delamo to, kar delamo, in posamezniku pomaga pri odgovoru, ali nam to, kar delamo, koristi ali škodi. Potem pa se posameznik sam odloči, ali bo vzorec spremenil ali ne. Hkrati pogledamo, kako se posameznik pripravi na

delo in kako hitro se lahko regenerira po napornem delavniku. Poudarek je tudi na tem, kako posameznik sodeluje s sodelavci, saj verjamem, da je naša največja produktivnost in moč ravno v tem, kako znamo delati skupaj. Moja teorija je, da z boljšim zavedanjem sprejemamo boljše odločitve in dosegamo boljše rezultate.

Program je popolnoma praktično naravnano, saj udeleženci aktivno, skozi celo telo odkrivajo zavedanje telesa in miselnih procesov, saj sem skozi svoje izkušnje ugotovila, da se človek resnično nauči le takrat, ko je učenju izpostavljen tudi fizično, ne samo intelektualno, in ko gre informacija skozi celo telo.

Kljub temu, da ima program osnovno strukturo, je vedno zasnovan po naročilu in se prilagaja potrebam kadra, saj le tako lahko zadovolji potrebe vseh posameznikov in pripomore k najboljšim rezultatom.

Lani spomladi si nas obiskala na naši šoli, kjer si skupini učiteljev pokazala del svojega programa. Njihov največji problem je bila pravilna uporaba glasu. Pokazala si jim, kako s pomočjo enostavnih vaj ogrejejo glasovni aparat in kako fizično podprejo telo, da eliminira bolečino in zdrži napore, ki ga povzročata učiteljski poklic. Kako bi opisala svoje občutke, opažanja z usposabljanja? Kako so te sprejeli učitelji, se radi učijo? Kaj ti je bilo najbolj v izziv?

Joj, na tem usposabljanju sem pa zelo uživala! Najprej naj omenim, da je program precej naporen in od človeka zahteva veliko energije in pripravljenosti za skok v neznano. Sploh pri glasovnih in dihalnih vajah, ki so, kljub temu da neprenehno dihamo in govorimo, precej težavne. Ravnatelj Rutarja in nekatere učitelje sem poznala že iz svojih dijaških let in v veliko veselje mi je bilo z njimi deliti znanje.

Vsi učitelji na vaši šoli so me popolnoma osupnili! Ne le, da so bili aktivni in poskusili vse, kar sem jim podala, najbolj me je presenetilo to, da so povezani kot celota. Ni bilo posameznikov, ki samo pridejo in opravijo svoje delo. Čutiti je bilo, da so vsi del šolske družine, ki skupaj ustvarja, se uči, raste. In zato je bilo na usposabljanju prisotnega veliko smeha, dovolili so si, da česa ne znajo in so se z velikim veseljem učili. Najbolj sem bila vesela žarečih oči, ko je videti, da so spoznali nekaj novega, in ko so pokazali pristno zanimanje v bolj poglobljeno delo. Zadovoljna sem bila, ker so res odprti za spremembe, kar šolo gotovo pelje v zelo napredno smer. Največji izziv mi je bil verjetno podati nov koncept učenja skozi celo telo, saj je večina ljudi navajena sedeti za mizo in si zapisovati. Zelo sem bila vesela, ko so po prvem šoku to sprejeli in postali razigrani, učeči in smo na koncu opravili zelo produktivno usposabljanje, kar se je poznalo tudi po končni energiji in zagonu vseh učiteljev.

Najbrž si bila na šoli po dolgih letih. Kako si jo videla skozi odrasle oči, z razdalje in po vsem tem času? Bi rekla, da so vidne kakšne spremembe, se ti zdi kaj drugače?

Prva stvar, ki mi je padla v oči, je bila okolica, ki je zdaj veliko bolj urejena in predstavlja smer, v katero se šola razvija. Več vpogleda v to, kam se šola razvija, pa sem dobila v pogovoru z ravnateljem Rutarjem, ki je izredno napreden, vedoželjen in se zaveda potreb kadra in dijakov. Šolo vključuje v evropske projekte, dijake spodbuja h kritičnemu razmišljanju o družbi in k bolj pristnemu odnosu z naravo. Kar se mi je zdela največja sprememba iz mojih dijaških let je, da se dijake sprejema kot male odrasle in se jim da več praktičnih napotkov, ki jih bodo potrebovali skozi življenje. Tudi to, da se je odločil za moj program, ki je namenjen boljšemu počutju učiteljev, je še eden od pokazateljev, da se šola trudi bolje razumeti kolektiv in vanj vlaga sredstva, ki na dolgi rok pripomorejo tudi k boljšim rezultatom dijakov. Menim, da imamo na splošno Slovenci bolj visok standard učenja kot na primer Angleži in vesela sem, da se to vidi tudi na Srednji šoli Veno Pilon Ajdovščina.

Zelo si aktivna, a vendar kar žariš od vse te energije. Govorila si o pomembnosti regeneracije po napornem delavniku, s čim si pa ti napolniš baterije?

Hvala, to je zelo lep kompliment. Kljub temu, da imam zelo natrpan urnik, ki je sicer sestavljen iz mnogo stvari, ki jih rada počnem tudi v prostem času, se (še vedno s težavo) zavedam, da je počitek nujen za regeneracijo in ne izguba časa. Obožujem kratke počitke, večkrat na dan. V prostem času pa se vedno trudim delati nekaj novega, drugačnega od dela, ki ga opravljam in se trudim poskrbeti, da je nahranjena tudi duša, ne samo telo. Trenutno pojem v zboru in plešem latinski ples bachato in to predstavlja, poleg športa in druženja s prijatelji, velik del mojega prostega časa. Vsak teden pa poskrbim, da vsaj en dan preživim v naravi, proč od mestnega vrveža. Kljub vsemu mislim, da me najbolj napolni kvaliteten pogovor, ker me površni odnosi, ki jih je žal vse preveč, dušijo in jih ne maram.

Kakšni so tvoji načrti za to leto?

Kje naj sploh začnem... (smeh). Veliko projektov (igralskih in poslovnih) je že potrjenih ali v dogovarjanju, tako da je moj koledar že skoraj poln za to leto. Na igralškem področju me čaka nekaj filmskih in pevskih projektov, ki se jih zelo veselim. Vsi poslovni načrti pa so usmerjeni v to, da se Body Awareness predstavi čim več podjetjem in šolam v Združenem Kraljestvu in Sloveniji in se tako širi zavest o pomembnosti priprave in regeneracije po delu in posledično zdravja zaposlenih.

Imaš kakšen nasvet za naše mlade?

Generalnih nasvetov sicer ne rada dajem, ker je vsak posameznik svoj list papirja in vsak od nas piše svojo zgodbo, vsak ob svojem času dozori. Tu ni pravil in »kaj bi že moral biti ali početi«. Verjetno je najbolj odkrit nasvet, ki bi jim ga lahko dala, ta, da cenijo in resnično izkoristijo čas, ki ga imajo. To je edina stvar, ki nikoli ne pride nazaj. Naj ga koristno uporabijo! Za smeh, za druženje, za pristna »ne-instant« prijateljstva, za uspehe in padce, za osebnostno rast, za ustvarjanje spominov.

Intervju z bivšim dijakom in imenom leta na Valu 202 Tadejem Kobalom

Tadej Kobal, bivši pilonovec in ime leta 2019 na Valu 202, je zelo aktiven že od časa njegovega šolanja na Srednji šoli Veno Pilon Ajdovščina. Je predstavnik v prihodnost zadržte generacije mladih. Med drugimi projekti je v domači vasi na Slapu ustanovil knjižnico, ki je postala središče tamkajšnjega družabnega življenja. V tem intervjuju smo se posvetili njegovim drugim projektom in želji po nadaljnjem sodelovanju z našo šolo.

Kaj trenutno počneš v življenju?

Trenutno študiram politologijo na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani in sem pred kratkim prejel naziv ime leta 2019 na Valu 202, kar se povezuje z družbeno angažiranim političnim znanjem. Menim, da sem si izbral pravi študij.

Kakšen je občutek biti imenovan za ime leta?

Ta občutek je pozitiven, obenem pa prinaša veliko družbeno odgovornost. Verjamem, da moram biti sedaj še večji zgled mladim in družbi, saj so me postavili pred izziv in imam zato še več dela, spoznavam veliko novih ljudi, prav tako pa mi omogoča povezavo z ljudmi iz celotne Slovenije in tujine, prav tako pa je to tudi nekakšna iztočnica za prihodnje projekte.

Kakšne možnosti ti je ta naslov odprl?

Naslov mi vsak dan odpira možnosti za povezavo z novimi ljudmi, ki so enako družbeno angažirani ali si želijo biti, ugotavljam pa tudi, da je v Sloveniji veliko več aktivnih, kot je predstavljeno javnosti, saj so mladi večinoma aktivni na načine, kjer se njihova vloga ne zabeleži na papir.

Na kakšne načine je Srednja šola Veno Pilon pripomogla k tvojemu uspehu?

Srednja šola me je vedno podpirala pri mojih projektih, šolo moram tudi pohvaliti, saj so mi vedno opravičili izostanke zaradi projektov, kar se je velikokrat zgodilo. Poznam namreč zgodbe veliko dijakov, ki jim šole ne dovoljujejo takšnega števila izostankov. Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina resnično omogoča dijaku, da si usklajuje šolske obveznosti in druge dejavnosti, hkrati pa tudi ponuja vedno več krožkov in drugih dejavnosti za mlade.

Se ti zdi, da te je srednja šola dobro pripravila na fakulteto?

Mislim, da te srednja šola, tako kot ostale gimnazije, pripravi na fakulteto. Menim pa, da sem največ izkušenj dobil zaradi podpore pri izvenšolskih dejavnostih, ker mi je šola omogočila prilagajanje obveznosti. Na fakulteti je izkušnja podobna, zato me je srednja šola dobro pripravila na dogovarjanja za opravljanje določenih obveznosti, sploh če imaš tisti dan še kakšne druge projekte. Šola me je naučila organizacije in razporejanja prostega in delovnega časa.

Lani si naredil maturo. Kako trenutno in v prihodnosti še nameravaš sodelovati s šolo?

Trenutno s šolo sodelujem prek projekta Start the Change Wajdušna, prek skupine trenutno izvajamo